

Formulare instrumento[rum]

Köln, 28. Januar 1502

Vicariatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70749](#)

De trāsumptis et vicariatu.

cosue exēplo plena fides deinceps adhibeat vibilitet in locis oībū et singula
tia qbū fuerit oportuni. ipm̄ trāsumptū fidē faciat et illi sterur ac si origi
nales ipē le appareret. Quibū oībū et singulis autoritatē nostrā ordinari
am interposuius et decretū ac ad ampliorē evidentia pmissorū sigillum
nostrū plentib⁹ duximus aponēdū. Acū et c.

¶ Transsumptū sumptū de registro bullarum

Ad videndū et audiendū nōnullos testes ut et tanq̄ testes ad iurā
dū de phisendo testimonii veritati de et fug recognitōe signetū sum
pto infrascripto appositi et impressi. pduci recipi et ad iurandum ad
mittere ac iurare ipm̄ signetū recognosci et postq̄ hmoī sumptū sufficiet
recognitū fore aperiri et apto haberī. necnō idē sumptū trāsumptū et exem
plari ac in publicā trāsumptū formā redigi. Uel dñm et cām si quā et c.
paruerit in iudicio legitime corā nobis supradicti dñi. A. et. N. pncipā
les et quoddā sumptū bulle Pauline vulgariter nūcupate als p felicis re
cordacōis Paulū papā secundū in fauore libertatis eccliaz regnoꝝ castelle
et legionis edite facte acq̄ pcessē de registro bullaz applicarū ipsius fe. re.
Pauli clausum et signatū facto realiter et inscribris exhibuerit atq̄ pslē
cauerit. Et deinde quādā citatois audiēte p gamēti cedula nobis emā
nata et in dicta audiēta litterātū p tradicaz dñi nostri pape de mādato
nostro lecta inibiq̄ debite executō demādata p nos exhibita citatoruz in
eadē pteroz nō paretū psumaciā accusata et in eoz psumaciā nōnullis
testib⁹ fidē dignis sup recognitōe signetū hmoī pductio receptis admisiss
et in forma iuris iuratis. ipsoq̄ signeto sufficiet recognito ac sumpto hu
iusmodi apto sumptū ipm̄ in silē psumaciā p aliquē dicte curie atq̄ no
strū notariū et scribā trāsumptū et c. et in eoz psumaciā dictū sumptū ut pnic
tis recognitū et aptū ad manus nostras recepimus. illudq̄ vidim⁹ tenui
mus legim⁹ et diligenter insperim⁹. Et q̄ hmoī sumptū omni prossus vi
cio et fulpitiō carere inuenimus. idcirco illud ad supradictoz dnoꝝ. n. et
n. iusticiā p discretū virū et c. qualis et quāta litteris aplicis pfaci se recor
Pauli pape quarū sumptū inferius est insertū et cū pslē trāsumpto dili
genter auscultatū et collationatum.

Vicariatus

Vicarij pstitutio in prochiali ecclia ad bñplacitū

To deis aplice sedis grā eps. N. dilecto nobis in xpo. N. rectori par
ochialis ecclie. n. nostre dioc̄. Salutē in dño. Circūspectio nobilis
natura discretio ac exapta industria qbū te nouimus insignitum nos
pmonent ut te circa negotia que p nos possunt pslēntal adimpleri rōnabī
liter statutūs ea p sideratōe monita vicariū nostrū in ecclia. n. cuius cu
ra et administratio nob̄ in spūalib⁹ est pmissa. quo ad spūalia deputamus
pstitutū et ordinam⁹ tibi corrigēdi et reformādi ibidē q̄ correctōe et refor
matōe indigere noueris et exercēdi oia alia in dicta ecclia q̄ ad officiū spūa
le pertinet plenā pcedim⁹ tenore pntū licenciatā et liberā potestatez vloꝝ ad
nostrū bñplacitū voluntatis. Nos igū pcessis q̄ sententias quos et quas

Folium

CLXV.

Q te rite prigerit in rebelles ferre ratis et gratis habebis et fecimus vobis
ad satis factorem dignam ipso tuo durante officio auctore domino inviolabiliter
obseruari. In cuius rei testimonium tecum.

Vicarij substitutio propter absentiam rectoris in studio degens.

Vicarius propter absentiam rectoris in studio degens. Natus patres litteras inspecturis. A dei gratia episcopus n. Salu. in domino. Attendens quocumque n. canonicus n. nepos noster dilectus et rex prochialius ecclie scribi. nostrae dioecesis. studiorum desiderat laudabiliter exercere et circa illud occupatus non potest in illa ecclia personaliter residere et ad iure ipsius ecclie tuitionem et defensionem eius non valent presenciam deponere. ad instanciam et supplicationem humilem dicti rectoris nostri nepotis dilectissimum. Dilectum nobis in christo n. de cuius circumspectione in domino fidelia et gerimus ipsius ecclie pleniori utilitate pensare perpetuum vicarii institutum in eadem. et ei curia et regimen promittimus aitque nostro et cuiuslibet alterius iure salvo. ita tamen quod dictus vicarius de fructibus redditibus pueri. iuribus et obueni. ipsius ecclie. xx. floribus. auri de camera annis singulis exoluat et exsolvatur teneat rectori pafaro et oia onera ordinaria et extraordinaria supportata re cu[m] nobis facta inquisitorum et assertorum ipsius vicarii postquam de residuis eiusdem ecclie puentibus eidem agraria portio reserueret. Dictus namque vicarius postea iuramento promisit quod nobis erit obediens et deuotus nras atque ministro rum nostrorum sententias et processus et cetera mandata inviolabiliter obseruat. Ita et ad ius et priuaterem ipsius alienata et perdita per iuribus revocabilis est personaliter residebit. In cuius rei testimonium tecum.

Vicariatus quo ad temporalia?

Ecclie et apostolice sedis gratia episcopus. N. nobili viro. N. Salu. in domino. Cum de nobilitate et circumspectione vestris geramus fiduciam plenioram sperantes quod in ea quod industria vestre promittimus laudabiliter curabitis admis- plere vos eligimus statuimus et ordinamus nostrum et ecclie nostrae vicarium in capitalibus seu vices gerentem in tali loco et in quibuslibet alijs castris et villis nostris ac dicte ecclie nostrae et in oib[us] partibus eiusdem eam et eorum et hominum in eis habitantium nunc et in posterum nostrae potestati et iurisdictione subiectorum. ita quod officia et singulas questiones civiles et criminales prouideat nos spectant audire cognoscere et terminare vicarios et potestates eius gerere et firmare seu dare in locis in quibus pertinet de suetudine vel de iure vel aliquo privilegio speciali collectas et seruitutes hominibus dictorum locorum imponere. oia et singula nobis debita ratione dicte ecclie nostrae petere exigere recipere et de receptione quitare liberare solvere exercitus et caualeatus ad honorem et servitium nostrum et dicte ecclie nostrae facere omnia iusta nostra et dicte ecclie nostrae manuteneret et defendere. Et generaliter omnia alia et singula facere et exercere que ad vicariatus officium in temporalibus pertinent valeatis quodcumque placuerit voluntati etiam si que sine quod mandatum exigant magis speciale. Super premissis omnibus et singulis gratis habeatis in omnibus et per omnia vices nostras donec eas ad nos duxerimus revocandas. Promitterentes nostro et ecclie nostrae nomine nos ratu[m] et sumum habuc quicquid circa predicta vel aliquid

f ij

De vicariatu

predictorū rite ac debite duxeritis faciendū. In cuius rei fidem & testimoniū omnū & singulorū, &c.

Littera vicariatus generalis pro magistro sancti Lazari
ri ad certa regna cū reuocatione aliorum vicariorum ex qua
p̄ficiuntur plures aliae litterae

Tommaso dei apostolice sedis gratia roti militie sancti Lazari Iherosolymitanensis ordinis Sancti. H. generalis magister & miles couenitū hospitaliū domoꝝ & aliorum priorum locorum militie & orationis predictorū circa & ultra mare ac circa & ultra montes per uniuersum oritem visitator & reformator a sede apostolice spealiter deputatus Uniuersis et singulis ad quos p̄sonentes littere puerent Sal. in dno. ipsicꝝ fidez in dubia achitare. Dum nostris humeris tante vobis licet in sufficientibus meritis ex apostolice sedis clemētia p̄esse dignitaris opositum onus animaduertimus sedula meditamus nō absp̄ graui anime molesta reuolumus et recensemus militiam & ordinē p̄dictos tam sancte & taz deniqꝫ oportune p̄ sustentatione pauperū leproſoꝝ qui ultra corporoꝝ dolorē animo etiā eo q̄ ab aliorū hominū seruariō eieci. Continuo cruciatur institutoſ ſuitſe & iā ad tantā calamitatē deueniſſe ut omnis in eos deuotio ob negligentiā & malum regimen eoꝝ q̄ huic cure p̄felle deterent pene ceſſauerit. et si qua remāferint illa & etiā ex eis puenientia in malū vſum deuertatur. quo fit ut bona puenientia hospitaliū domoꝝ & alioꝝ priorū locoꝝ p̄dictorū tam mobilia & immobilia vel penitus vel p̄ maiori parte deſtructa ſunt & alienata & couentus hospitalia domus & loca hmoi q̄plurima in suis ſtructuris & edificijs perierunt & extant ruina minatūr irreparabile ipsicꝝ paupes leproſi ultra corporum dolores & animi cruciatus nō hateat vbiſe recipiār fame pereat & qd̄ magis curandū eſt in communione periculū ciuitates & caſtra p̄ elemofynas introire ac cū habitatoꝝ illaꝝ pragiosissimo illo morbo coꝝmunicare cogūtur. ynde etiā multi illo periculo p̄cul dubio inficiuntur quaſi p̄missa nō eſſent ab eo nequaqꝫ inficerent. ppter qd̄ institutio p̄dicta p̄ce teris causis maxime p̄parata fuīt. Nos igī q̄ etiā hmoi ſuſcepſo dignitas onere p̄missis enormiatis dannis & periculis q̄ſtum in nobis eſt ſoſterer obutare deuemus curātes circa ea noſtre puiſſonis ſalubre remedium achitare id p̄cipue opus fore censuimus ut puenientibꝝ hospitalibus doſimibꝝ & locis p̄dictis dibile gubernatōis remedio ſuccurrat quo in suis ſtructuris & paupex ſuſteſtare & alijsqꝝ oportunitatibꝝ debite ſumāt puiſſon. effectū. Que oia cū nō niſi viſitatoꝝ exercitio adimpleri poſſint. necnos in singulis puiſſibꝝ & locis ppter multitudinē negotioꝝ nobis q̄tidiencum bentū p̄pria in glōna ad id vacare valeamus tales in eisdē puiſſibꝝ pulſa mur deputare viros q̄ ad hoc ſufficientes & idonei militie & ordinis p̄dictis fideles & deuotis p̄ quos vices noſtras cuſz animi tranquillitate exercere valeam⁹. Hinc eſt q̄ p̄fundā trāſſaqꝫ vite ac moꝝ honestatē aliaqꝫ p̄eclara p̄eturū ac p̄blicatis merita q̄bꝝ Reuendū patrē dñm. H. in theologia magistrū & abbacē monasterij n. ordinis ſcri. n. n. dio. tā fama publica reueren⁹. q̄ rei evidētia noſcum⁹ p̄fulgere attēden⁹. & ppter ea ſperan⁹. & ea

que duxerim⁹ pmitrēda eidē utiliter p ordine ⁊ militia pdictis et ad hos
nostrū exequel Quo circa nos reuocādo pmissus quoctūq; vicarios
nūcios et pcuratores a nobis ad infra scripta quolibet pstitutos autorita
te aplica nob̄ in hac pre pmissa eūdē. A. pſente ⁊ acceptan̄e solū et insoli
dū ad oia et singula infra scripta nost̄ et ordinis pdicti in regnis. n. et. n.
vicariū nūcū generale ac spēalē ac pcuratorē oib⁹ meliorib⁹ via iure ⁊
et quib⁹ melius et efficaci⁹ possum⁹ et detem⁹ faci⁹ pſtitutum⁹ cream⁹
deputam⁹ Dantes et pcedē dñō. N. autoritate pdicta tenore pſe
ſentū autoritatē et facultatē liberā et omnīmodā p ipa. n. regna oia et ſinſ
gula pūctū hospitalia domos ⁊ loca militie ⁊ ordinis pdictor̄ vſitādi
ac reformati de vita et pueratōe regimine q̄nūcūq; inferior̄ vicariotum
nūcios. pcuratores officiales rectores beneficiatos. pfectos ac alios
quoctūq; subditos hmōi. puit iuris fuerit deſtituendi mouendi et puanſi
ac loca illoz et q̄libet ipoz necnō in vacantib⁹ p tpe rectorib⁹ hospitalib⁹
domib⁹ capellis et alijs locis ordinis et militie hmōi quoctūq; alios ydō
neos ſufficientes instituendi et inducendi resignationi. qualemq; ex cauſa p
mutationi. ſive ſimpli recipiendi et admittēdi. humagia et alia q̄cunq; fiſ
delitar⁹ iuramēta debita et pſueta q̄bulcūq; pfonis recipiendi ⁊ preftar⁹
faciendi ut curam et regimē talū bñficioz et locoz quoctūlibet hmōi deſ
bite adminiſtrent et hospitalitates et alia eis inculen. onera exerceat ſub p
uarōis ſuſpen. et alijs penis de q̄b⁹ vidēbiſ autoritatē nra inouerius apo
ſtolica pincipiendi. eosq; ad hoc monēdi et reqrendi rōnes qualemq; et ppoſ
ta de bonis p eos pceptis et expositis videndi et cognoscēdi approbandi
et improbadī criminā delicta et excessus eoz puniendi et recorrigēdi. q̄eū
q; bona mobilita et imobilita hospitaliū bñficioz et locoz hmōi distractaz
occupata ſeu quolibet alienata repetendi recuperādi et ad illoz vſum ap
plicandi et applicari faciendi infectis et q̄buscūq; lepra tactis ut ciuitates
caſtra et alia loca nō inhabitent. pincipiendi et mandādi eosdē ad loca de q̄z
bus videbiſ collocandū ac q̄eūq; ipoz bona mobilita et imobilita exigēdi
et recipiendi et ad pīu vſum hospitaliū locoz et paupez hmōi querendi
pſuſtentatōe dictoz paupez q̄ reddit⁹ ſufficientes nō hñt ac reparatōem
quoctūcūq; locoz hmōi in regnis pdictis pſitentias elemosynas et lar
giōes fidelū cū ammonitōib⁹ licit⁹ honestis oportunis et puetis petē
di reqrendi poſtulandi et recipiendi ocs et ſingulas cauſas queſtiones li
tes et dñtias ad noſtri for̄tā de iure q̄ de pſuetudine ſine p viā appella
tionis aut ſimplicis querele et als quolibet ſpectaſi. et ptingē. videndi cog
noſcendi definiendi et ſine debito terminandi et in illis quoctūq; pmissas
rios ſue iudices dandī et deputandi. Et q̄ tam iudices q̄ commiſſarij
hmōi decreuerint ſub penis et cenſuris q̄b⁹ de iure nos poſtemus firmiter
obſeruari faciendi. Neconon quoctūq; in pmissis quoctūq; titulo occaſione
autoritatē potius temeritatem ſe ingeſentes et inde rançā re eis non licita
et min⁹ debita deſiſtant p eos ad q̄s ptingē id p̄cipi et mādari poſſit faſ

f 13

De Unione

tiendi plenū mandatis et oīmodā tenore pñtis pcedim⁹ facultatē cū sūlbus mādato et facultate Si necesse fuerit p̄ pmissis oīb⁹ et singulis coraz qbuscūq⁹ iudicib⁹ ecclesiasticis et secularib⁹ agendum ⁊ pparēdum Nosq⁹ nostra et ordinis ac militie p̄dictoz iura in oīb⁹ et p̄ oīa defendendi libellū seu lītellos et quascūq⁹ summariās p̄itōes dandi et recipiendi daric⁹ et recipi videndi de calūnia vitanda et veritate dicēda cū oīb⁹ et singulūrū ⁊ cōdone clausulā ad lites ⁊ c. Unū quoq⁹ vel plures vicarū nūnciū et p̄curatōrē seu vicarios nūncios et p̄curatores loco sui substituti cū eum⁹ vel eos reuocādi ⁊ onus p̄curatōris h̄mōi in se roties q̄iens sibi placuerit et vīsum fuerit in se reasūmendū Et generalr̄ oīa alia et singula faciendi ⁊ dīcendi gerēdi et exercēdi q̄ in p̄missis et circa ea necessaria fuerint seu etiam quolibet oportuna. et q̄ nosip̄ facere possem⁹ si p̄missis oīb⁹ et singulis p̄sonalit interestēn⁹. etiā si talia soīt q̄ mādatū exigeret a iure magis speci ale p̄ntib⁹ ē exp̄issum Promittēs nihilominus sub bona fide manu nostram dexterā ad nostrū pecu⁹ more p̄latoꝝ apponēdo notario et testib⁹ plentib⁹ infrascriptis. Nos ratū gratū atq⁹ firmū ppterio habitus totū id et quicqđ p̄ dārū nostrū vicarū nūnciū et p̄curatōrē nost̄⁹ aut substitutū ab eo accū. dīcū. gestū. p̄curatū fuerit in p̄missis seu q̄libet p̄missorū ⁊ exponimus cautionē sufficiētē per presentes In quoꝝ oīm et singulūrū fidem et testimonium ⁊.

Unio

Littera vniōnis autoritatē ordinaria facta

Dānes ⁊. Uniuersis et singulis pñtis trās suē pñs publicum in strumentū inspecūris illis p̄ferrim q̄z interest intererit aut interest origerit q̄scoꝝ infrascriptū rāḡe negotiū seu rāḡe poterit quolibet in futurū Salutem in dño sempiternā Ad hoc vt eccliaz oīm p̄ ciuitatem et dyoc̄. n. Sistē. et ad illaz decoraz inibi destitutas dignitates obtinetūm pionaz status salubriter dirigi seruariq⁹ decēta possint honestius ac p̄so ne ip̄e diuinū inibi psalleñ. officiū oportunū Ad tenebū statūm̄iū habe bant redditus nostri libētēs fauoris imparcunt p̄sidiū porissime cū rēpoꝝ rū regr̄it necessitas. cause p̄suadēt rōnabiles ⁊ diuinī cult⁹ augmētū salu⁹ br̄iter id expoſcit Exhibitaſiqđ nobis nup p̄ dilectū nobis in xpo. n. op̄i pidi de. n. dictis. n. dyoc̄. perito. p̄tinebat q̄ in dicto oppido qdā parrochi alis ecclia sub vocabulo sancti. n. p̄sistit cuūis fructus redditus ⁊ pueñ. ad sustentatiōem rectoris eiusdē p̄ tpe existit ppter eoz exiguitatē ⁊ tenuitātē tem minime suppetūt Et sicut eadē petitio subiugebat si parrochialis ecclia sancti. n. h̄mōi dīcro archip̄el byteratui qui in ipa ecclia. n. dignitas existit vñiret annectere ⁊ incorporare p̄ hoc statui archip̄el byteri dicē ecclia. sancti. n. p̄ tpe existē. necnō ip̄e ecclie. n. plurimū p̄uidereſ cultusq⁹ diuinus exinde augmētaret in eisdē. Quare p̄ dictu. n. fuit nobis humilit̄ simpliciū ut sup̄ p̄missis prouidere de autoritatē ordinaria dignaremur. Nos igī attendē. p̄tētōem h̄mōi p̄missis veris existētib⁹ fore iustam ⁊ plonā rōni de p̄missis oīb⁹ et singulis aceoz circūstantijs vniuersis inquit ūnūm̄ et nos diligēter inforūmātūm⁹ Et q̄ p̄ informatōem legitimā et